

TASTE OF LIMMUD

*Tora is de ziel in het lichaam van de joodse gemeenschap;
iedereen die kennis wil nemen van Tora
is welkom met ons te leren.*

Sjabbat Chazon, 25 juli 2009 / 4 av 5769
Sidra Devariem, Devariem [Deuteronomium] 1:1-3:22
(Tanach blz. 349-357)
Haftara: Jesjaja 1:1-27
(Tanach blz. 801-803)

Vertaling: David Lilienthal

Voor het origineel zie www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5768/Devarim

DEVARIEM

Het boek Devariem bevat de toespraken van Mosjee aan het volk Israël in de dagen wanneer het zich opmaakt het land Kenaän in te trekken. In deze eerste sidra, beschrijft Mosjee de weg die het volk heeft afgelegd in de woestijn, het instellen van het rechtssysteem, het incident met de verkenners, hun confrontaties met de volken van Esav, Moav en Amon, veldslagen tegen Sichon en Og en het geven van het land aan de overkant van de Jordaan aan de stammen van Reoeveen, Gad en de halve stam Menasjè.

Devariem - Halima Krausen

Halima heeft Islamitische theologie gestudeerd en geeft nu les aan Islamitische studiegroepen in Duitsland, Engeland en elders. Zij neem al vele jaren deel aan de interreligieuze dialoog en vindt het interessant en belangrijk om samen met mensen uit andere religies te leren, vooral over de heilige bronteksten en de commentaren daarop.

Als moslimtheologe vond ik, dat het bestuderen van deze sidra met behulp van mijn eigen traditionele "gereedschapskist" in plaats van joodse methodologie mij op een eindeloze ontdekkingsreis bracht.

Hier volgen slechts drie gedachten:

Mosjee introduceert zijn "afscheidstoespraak" met een zelfkritisch terugblik op de wederwaardigheden van de 40 jaren, die hij met het volk had doorgebracht in de woestijn. Nu was deze massa weggelopen slaven gegroeid tot een gemeenschap met een maatschappelijke structuur gebaseerd op wet en recht. Ze waren nu gereed om een voorbeeldige samenleving te beginnen in het Beloofde Land. Hij brengt de benoeming van rechters in herinnering en de crisis die volgde op de verkeerde interpretatie van de informatie die de verspieders brachten over het land. En dan vat hij de serie van nederlagen, onderhandelingen en overwinningen die volgden samen.

Als ik nader de taal en de geschiedenis bekijk, schrik is van het concept van de *cherem*. Dit hield in dat nadat de koningen Sichon en Og verslagen waren, alle mannen, vrouwen en kinderen gedood moesten worden. Mijn ontzetting werd des te groter toen ik beseftte dat hetzelfde woord in het Arabisch, *charam*, verboden, taboe, onschendbaar, heilig

betekent, zoals in het voorschrift in de Qur'an "u mag een leven dat God heeft geheiligd niet nemen." Volgens de Joodse verklaarders heeft dit alleen betrekking op het innemen van Kenaän; zowel de Joodse als de Islamitische tradities leren dat "iemand die één mens doodt gelijk is aan iemand die de hele mensheid doodt" - ik hoop dat zelfs de meest extremistische lezer dit begrijpt. Desondanks zou ik oppassen met al te trots te zijn dat wij vandaag de dag in een humaner wereld dan vroeger leven, daar moderne massavernietigingswapens tot soortgelijke resultaten op veel grotere schaal kunnen leiden. We hebben allemaal onze eigen moeilijke teksten om mee te worstelen, maar problemen van deze aard moeten we samen aanpakken.

Alsof het een contrast met het voorgaande wilt zijn, volgt een andersoortig boodschap, die verder reikt dan de eigentijdse situatie. Op vele plaatsen in de Tora wordt nadrukkelijk de opdracht gegeven dat wij onpartijdig moeten zijn en niet mogen discrimineren jegens vreemdelingen: dezelfde wet moet gelden voor iedereen. Bovendien wordt het volk opgedragen de nakomelingen van Esav en Lot niet lastig te vallen: God heeft hen hun ruimte in het land gegeven net zoals Hij het land Kenaän geeft aan het volk Israel. Dit is een van de voorbeelden van teksten waarin de Tanach verder gaat dan het uitsluitend de geschiedenis van Israel te volgen. Zulke teksten openen een theologisch perspectief van samenleven en communiceren op oog-in-oog-niveau, met respect voor elkaar, ieder in zijn of haar eigen, verschillende relatie tot God.

Het boek Devariem begint een holistische traditie van herinneren en leren. Een heilig boek is geen handboek, maar een boodschap van betekenis voor het menselijke bestaan, dat normaal gesproken een serie van hoogte- en dieptepunten behelst waarin elke gelukkige afloop een bron van nieuwe uitdagingen is. Er zijn mislukkingen, nieuwe inzichten, welslagen - en de verwijtende, vergevende, zegen brengende, aanmoedigende God is er altijd.

Als ik terugzie op veertig jaar actief zijn om interreligieus begrip te bevorderen, herinner ik mij pijnlijke obstakels zoals 9/11 en beschamende misverstanden, maar ook vele geslaagde projecten van joodse, christelijke en moslimse ontmoetingen, die vaak tot blijvende vriendschappen hebben geleid. Daarom vind ik een belangwekkende boodschap in deze sidra als geheel: Wees niet bang. De Eeuwige uw God komt voor u op.

Een andere invalshoek - Lucinda Glasser

Aanstaande donderdag, 30 juli, zullen we de verschillende rouwgebruiken van Tisja Be'av (9 av) in acht nemen. Hier volgen negen voorbeelden van verschrikkingen die het joodse volk hebben ondergaan op deze nationale rampendag.

- 1) Het voorval van de verspieders die slechte berichten brachten over het Land Israel met als gevolg de veroordeling dat het volk 40 jaar in de woestijn moet blijven, totdat een nieuwe generatie was ontstaan.
- 2) De verwoesting van de Eerste Tempel en Jeruzalem door koning Nevoechadnetsar van Babylon.
- 3) De verwoesting van de Tweede Tempel in Jeruzalem door de Romeinen in 70 n.d.g.j.
- 4) De nederlaag van Betar en het einde van de Bar Kochba-opstand tegen de Romeinen 65 jaar later, 135 n.d.g.j.
- 5) De verbanning van de Joden uit Engeland in 1290.
- 6) Paus Urban II riep de Eerste Kruistocht uit. Tienduizenden Joden werden vermoord en talloze Joodse gemeenschappen geheel vernietigd.
- 7) De Joden warden verbannen uit Spanje in 1492.

8) De Eerste Wereldoorlog begon op Tisja Be'av in 1914 toen Rusland de oorlog verklaarde tegen Duitsland. De Duitse vernedering en boosheid na deze oorlog leidden tot de Sjoa.

9) De deportaties van de Joden uit het Getto van Warschau begonnen op Tisja Be'av.